

чловѣка, неговы-ты здравіе и болѣсть, ягкость или слабость, както и неговы-ты душевны и тѣлесны дѣйствія, склонности и страсти, всички тая зависят отъ това: какъ е могълъ младенецъ-ть да ся развые у майчинѣ-тѣ си утробѣ и послѣ съ какво иѣгованіе ся е постѣпяло при храненіе-то, облачаніе-то, чистеніе-то и загрѣваніе-то или расхлажданіе-то негово-то крѣхко тѣло, както и съ поправленіе-то неговы-ты душевны склонности, на кжо да рѣчемъ: въ прѣвы-ты 6 — 7 години ся полага основа на бѣдѣщѣ-тѣ дѣтинскѣ честь и благосъстояніе; нѣ на жалостѣ! тая важность у насъ съвсѣмъ е прѣзѣна и занемарена; почти всички родителіе у насъ въ това важно врѣмѧ за дѣтца-та мыслить и казвать така: *то шо да е живо, та чѣто-то му ся пропусти и не добые сега, то самѣ ще си го придоби и по послѣ, кога порасте, него ще му дошѣкми училище-то, или ще го получи въ живота си.* Тяжко и горко на тая, кон-то мыслить и говорять така! Знай легкоумный тате! Знай безгрыжная майко! че отъ лоше-то ви гледаніе дѣте-то ако ся зачнѣтъ въ това врѣмѧ у него иѣкакви болѣсти, то, има да си тегли черно-то тегло отъ тѣхъ прѣзѣ цѣлыа си животъ безъ да може иѣкога иѣкакъ да му ся помогне; тога „триста лѣкарѣ за парѣ скажи!“ — Или пакъ ако си вмѣжнѣтъ въ това врѣмѧ у него какви-да-было лоши навици и страсти, тога ни найдобри-ти учителіе, ни найдобра-та воля, нито найдревностно-то прилѣжяніе и стараніе не могутъ искорени въ послѣдующе-то врѣмѧ отъ него това, кое-то ваши-ты безгрѣжность и немареніе или злочесты впечатленія и лоши примѣри му сж заврѣли и запечатали въ прѣвы-ты години отъ живота му.

Иска ли още доказваніе, че е неизбѣжно потрѣбно да ся обзиратъ родителіе-ти на това дѣтинско врѣмѧ, да обращать всичко-то си вниманіе на него, та еще доклѣ трае то да настояватъ свойски за да положить, колко-то е възможно, истинскѣ и добрѣ основѣ на дѣтскѣ-тѣ бѣдѣщѣ честь — тѣхно-то тѣлесно и душевно развитіе?

У просвѣщены-ты народы, гдѣ-то свѣтѣ-ть е вѣч прѣзрѣніе и намира ся на есень откамъ дѣтородно отношеніе, повече-то фамиліи бывать бездѣтны, а и тая, кон-то рождать, не могутъ повече отъ 3 — 4 или найд-много 5; нѣ като учены хора, та знаѣтъ кое за что и кога какъ да постѣпяль